T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2020/101
KARAR NO : 2020/173
KARAR TR : 24/02/2020

ÖZET: İcra takibine davalının yaptığı itirazın iptali ile takibin devamına karar verilmesi istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : B.Üniversitesi Rektörlüğü
Vekilleri : Av. F.S. Av. N.T.
Davalı : M. F.A.
Vekili : Av. H.Ç.

O L A Y: Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; davalının Mühendislik Fakültesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümünde 3 yıl süre ile araştırma görevlisi olarak görev yaptığını, atama süresi bitiminde yabancı dil sınavından 65 ve üzeri puan alamadığından davalının üniversite ile ilişkisinin kesildiğini, yapılan bu işlem için davalının Trabzon İdare Mahkemesine çtığı dava sonucu verilen karar nedeniyle davalıya ilişiğinin kesildiği tarihten itibaren çalışmadığı günlere ilişkin mali haklarının iade edildiğini, ancak davalıya fiilen çalışmadığı halde 2914 sayılı kanunun 14. Maddesince sehven 2.492,94 TL geliştirme ödeneğinin de ödenmiş olduğunu, bu miktarın iadesi için Bayburt İcra Dairesi'nin 2013/420 Esas sayılı dosyası ile aleyhine yürütülen icra takibine davalının itirazı üzerine takibin durduğunu belirterek, itirazın iptali ile takibin devamına karar verilmesi için adli yargı yerinde dava açmıştır.

BAYBURT ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 27.06.2019 gün ve E:2019/136, K:2019/371 sayılı dosyada "Mahkememizin 2014/22 E ve 2015/486 K sayılı ilamında; "davalının B.Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümünde araştırma görevlisi olarak görev yaptığı, araştırma görevlilerinin kadrolarında en çok 3 yıl süre ile atandıkları, atama süresi bitiminde yabancı dil sınavından 65 ve üzeri puan alamadığından dolayı davacı üniversiteden ilişiğinin kesildiği, davalının Trabzon İdare Mahkemesine dava açtığı ve verilen karar nedeniyle davalıya ilişiğinin kesildiği tarihten itibaren çalışmadığı günlere ilişkin mali haklan iade edildiği, iade edilen haklar arasında geliştirme ödeneğinin de bulunduğu, davalının her ne kadar davacı kurumda fiili çalışması bulunmasa da davalının fiilen çalışmasına engel olan durumun davacı kurum tarafından yapılan ilişik kesme işleminden kaynaklandığı, davalının ilgili kurumdan ilişiği kesilmeseydi 7.madde kapsamında kalıp ta geliştirme ödeneği alamayacağına dair dosya kapsamında her hangi bir delil bulunmadığı, idari yargıda devam eden yargılamanın beklenilmesinde taraflar açısından hukuki yarar bulunmadığı, zira, ilgili yargılama davalının aleyhinde sonuçlansa dahi davacı kurum tarafından ödenen mali hakların tamamının iadesi açısından dava açılacağının aşikar olduğu, davacı kurum tarafından davalıya yapılan geliştirme ödeneği açısından her hangi bir iade sebebinin oluşmadığı" gerekçesi ile davanın reddine karar verilmiş,

Karar, davacı vekilinin temyizi ile Yargıtay 22. Hukuk Dairesi'nin 04/02/2019 tarih 2017/19514 K sayılı ilâmı ile bozulmuş olup, Mahkememizin 2019/136 Esasına kaydedilmiştir.

Bozma ilamında; "Somut olayda davalı, davacı Üniversitede araştırma görevlisi olarak çalışmış olup davacı kurum, 2914 sayılı Kanun'un 14. maddesinde düzenlenen ve fiilen çalışmadığı halde davalıya ödenen geliştirme ödeneğinin davalıdan tahsiline yönelik olarak icra takibi başlatmış, iş bu dava ile davalı başlatılan icra takibine yapılan itirazın iptali ile takibin devamına ve %20 oranında icra inkâr tazminatına karar verilmesini talep etmiştir. Mahkemece davanın esasına girilerek hüküm kurulmuş ise de davalının, davacı kurum nezdinde statü hukuku hükümlerine tabi olarak çalıştığı, keza yetki ve görevlerinin önceden mevzuatla düzenlenmiş olduğu, dosya içeriğine göre dava konusu edilen ödemelerin davalı hakkında idare hukuku alanında tesis edilmiş birer idari işlem niteliğinde olduğu anlaşılmaktadır. Taraflar arasında bir iş ilişkisinin kurulmadığı anlaşılmakla, idari işlemlerle ilgili uyuşmazlığın adli yargı yerinde değil, idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiğinden, mahkemece davanın 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 114/1-b. maddesi uyarınca "yargı yolunun caiz olmaması" sebebiyle aynı Kanun'un 115/2. maddesi uyarınca usulden reddine karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde esasa girilerek davanın reddine karar verilmesi hatalıdır." gerekçesine yer verilmiştir.

Davacının davalı kurum nezdinde statü hukuku hükümlerine göre çalıştığı, yetki ve görevlerinin önceden mevzuat ile düzenlenmiş olduğu, dava konusu ödemelere ilişkin davalı hakkında tesis edilen işlemlerin idari işlem oldukları ezcümle idari işlemlerle ilgili uyuşmazlıkların çözüm yerinin idari yargı mercileri olduğu " görüşüyle "yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın dava şartı yokluğu nedeniyle usulden reddine" dair verdiği karar Yargıtay 22. Hukuk Dairesinin 10/10/2019 gün, E:2019/7364, K:201918811 sayılı ilamıyla onanarak kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez ödemenin yasal faizi ile beraber tahsiline karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ERZURUM 3. İDARE MAHKEMESİ: 9.12.2019 gün ve E:2019/1092 sayılı kararı ile "...Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "Kamu zararından doğan alacakların tahsil şekilleri" başlıklı 12. Maddesinde; " (1) Kamu zararından doğan alacaklar, sorumlulardan ve/veya ilgililerden, zararın oluştuğu

tarihten itibaren ilgili mevzuatına göre hesaplanacak faiziyle birlikte tahsil edilir.

(2) Tespit edilen kamu zararları;

a) Rızaen ve sulh yolu ile ödenmek,

b) (Değişik:RG-15/6/2019-30802-C.K.-1147/7 md.) 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu hükümlerine göre takas yapılmak,

c) 2004 sayılı Kanun hükümleri uygulanmak suretiyle tahsil edilir." düzenlemesi bulunmaktadır.

Dosyanın incelenmesinden, Davacı Üniversitede araştırma görevlisi olarak görev yapan davalının üniversite ile ilişiğinin kesildiği, davalının ilişik kesme işleminin iptali istemiyle Trabzon İdare Mahkemesinde açtığı dava neticesinde mahkemenin dava konusu işlemin yürütmesinin durdurulması kararı üzerine, davalının göreve başlatıldığı ve 2010 yılı Eylül-Aralık ayına ait özlük hakları olarak 4.507,90 TL ödendiği, ancak davalıya ödenen tutar içinde geliştirme ödeneği de bulunduğu, bu ödeneğin fiilen görev yapanlara ödenmesi gerektiğinden, 2.683,85 TL geliştirme ödeneğinin iadesi için davalıya bildirimde bulunulduğu, davalının bu bedeli iade etmemesi üzerine, davacı üniversite tarafından Bayburt İcra Müdürlüğünün 2013/1017 E. Sayılı dosyası üzerinden icra takibi başlatıldığı, davalının icra takibine itiraz etmesi üzerine, davacı üniversite tarafından Bayburt Asliye Hukuk (İş Mahkemesi Sıfatıyla) Mahkemesinde itirazın iptali davası açıldığı, Mahkemece davanın reddine karar verildiği, kararın temyizi neticesinde Yargıtay 22. Hukuk Dairesince, davanın idari yargının görevine girdiği gerekçesiyle bozulduğu. Mahkemece bozma kararına uyularak davanın görev yönünden reddine karar verildiği, kararın temyiz incelemesi neticesinde kesinleştiği, adli yargıda verilen görev ret kararı üzerine, tarafları ve konusu aynı olan ve mahkememizde görülmekte olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden. Davacı üniversite bünyesinde araştırma görevlisi olarak görev yapan davalıya fazladan ödendiği iddia edilen geliştirme ödeneğinin tahsilinin 2004 Sayılı İcra İflas Kanunu hükümleri uyarınca tahsil edilmesi gerektiği, icra takibine yapılan itirazın da adli yargıda açılacak itirazın iptali davası ile çözümlenmesi gerektiği, açılan bu davanın Mahkememizin görevine girmediği, nitekim Uyuşmazlık Mahkemesinin 21/10/2019 tarih, 2019/594 E., 2019/675 K. Sayılı kararının da bu yönde olduğundan, 2247 Sayılı Yasanın 19. maddesi uyarınca görevli mahkemenin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulması gerekmiştir.

Açıklanan nedenlerle, Bayburt Asliye Hukuk Mahkemesinin 2019/136 E., 2019/371 K. Sayılı dosyasının ilgili Mahkemeden getirtilerek bu dosya ile birlikte, görevli yargı merciin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine, ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine" karar vererek, 15/01/2020 gün, 2019/1092 esas no'lu üst yazı ile Mahkememize başvurmuş, başvuru 21/01/2020 tarihinde kayıt altına alınmıştır.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 24.02.2020 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME:

Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacı Üniversite tarafından eski araştırma görevlisi davalıya sehven yapıldığı ileri sürülen ödemenin tahsili için yürütülen icra takibine davalının yaptığı itirazın iptali ile takibin devamına karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun "İlamsız takip" başlıklı Üçüncü Bap, 42-49. maddelerinde takip yöntemleri gösterilmiş; değişik 58. maddesinde, takip talebinin icra dairesine yazı ile veya sözlü olarak veya elektronik ortamda yapılacağına işaret edilmiş, değişik 60. maddesine göre, takip talebi üzerine icra müdürünce ödeme emri düzenleneceği ve 62-65. maddelerde itiraza ilişkin hükümlere yer verilmiş olup, değişik 66. maddede, süresi içinde yapılan itirazın takibi durduracağı kurala bağlanmıştır.

İtiraz nedeniyle takibin durması üzerine alacaklıya, itirazın iptali için Yasada iki yola başvurma olanağı tanınmış olup, bunlardan birincisi, 67. maddeye göre mahkemeye başvurmak, ikincisi ise 68, ek 68/a ve ek 68/b maddelerine göre tetkik merciinden itirazın kaldırılmasını istemektir.

İncelenen uyuşmazlıkta alacaklı konumundaki davacı tarafından, değişik 67. maddeye göre mahkemeye başvurmak suretiyle itirazın iptali davası açılmıştır.

Söz konusu 67. Madde: Takip talebine itiraz edilen alacaklı, itirazın tebliği tarihinden itibaren bir sene içinde mahkemeye başvurarak, genel hükümler dairesinde alacağının varlığını ispat suretiyle itirazın iptalini dava edebilir.

Bu davada borçlunun itirazının haksızlığına karar verilirse borçlu, takibinde haksız ve kötü niyetli görülürse alacaklı, diğer tarafın talebi üzerine iki tarafın durumuna, davanın ve hükmolunan şeyin tahammülüne göre, red veya hükmolunan meblağın yüzde kırkından aşağı olmamak üzere, uygun bir tazminatla mahkum edilir.

İtiraz eden veli, vasi veya mirasçı ise, borçlu hakkında tazminat hükmolunması kötü niyetin sübutuna bağlıdır.

Birinci fıkrada yazılı itirazın iptali süresini geçiren alacaklının umumi hükümler dairesinde alacağını dava etmek hakkı saklıdır" hükümlerini taşımaktadır.

Anılan Yasanın değişik 1. maddesinin birinci fıkrasında, "Her asliye mahkemesinin yargı çevresinde yeteri kadar icra dairesi bulunur" denilmekte olup, yukarıda hükmü yazılı 67. maddede sözü edilen "mahkeme" ile icra dairesinin bulunduğu yargı çevresi bakımından bağlı olduğu asliye mahkemesinin anlaşılması ve takip hukukuna özgü bulunan itirazın iptali davasının asliye mahkemesinde görülmesi gerektiği açıktır.

Öte yandan, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı"

başlıklı 2. maddesinde, idari dava türleri: a)İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları, b)İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları, c)Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar olarak sayılmıştır.

Bu duruma göre, İcra ve İflas Kanunu'nun değişik 67. maddesine göre açılan itirazın iptali davasının görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır. Kaldı ki, ayrıca davalı makamında gerçek kişi bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümü adli yargı yerinin görevine girdiğinden Erzurum 3. İdare Mahkemesi'nin başvurusunun kabulü ile Bayburt Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 27.06.2019 gün ve E:2019/136, K:2019/371 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç: Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Erzurum 3. İdare Mahkemesi'nin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Bayburt Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 27.06.2019 gün ve E:2019/136, K:2019/371 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 24.02.2020 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN